Evropski parlament
2019-2024

Odbor za ribištvo

2022/0195(COD)

26.5.2023

MNENJE

Odbora za ribištvo

za Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane

o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o obnovi narave
(COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD))

Pripravljavka mnenja: Caroline Roose

(*) Postopek s pridruženim odborom – člen 57 Poslovnika

PA_Legam

KRATKA OBRAZLOŽITEV

Medvladna platforma o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah (IPBES) je leta 2019 svetu poslala opozorilo: „Narava propada s hitrostjo brez primere v zgodovini človeštva, hitrost izumiranja vrst pa se še pospešuje, kar se odraža na resnih posledicah za ljudi po svetu“[1]. V poročilu je navedeno tudi, da še ni prepozno za odziv pod pogojem, da se za ohranitev in obnovo narave ukrepa takoj.

V poročilu Evropske agencije za okolje iz leta 2019 z naslovom *Marine messages II*[2] (Morska sporočila) je poudarjeno, da je treba nujno sprejeti ukrepe za obnovo morskih ekosistemov, zlasti za izboljšanje odpornosti na podnebne spremembe in zaustavitev propadanja biotske raznovrstnosti. Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča iz leta 2020 z naslovom „Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena“[3] vsebuje pregled veljavne zakonodaje ter kaže, da pravila EU za zaščito bistvenih ekosistemov in habitatov tem okoljem niso omogočila obnove.

V oceni strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2020 je bilo ugotovljeno, da EU ni dosegla cilja za biotsko raznovrstnost do leta 2020, tj. obnoviti najmanj 15 % degradiranih ekosistemov. Zato je jasno, da mora biti obnovitev ekosistemov med prednostnimi nalogami strategije EU za biotsko raznovrstnost do leta 2030.

Predlagana uredba omogoča spremembo pristopa. V skladu z zahtevami Parlamenta določa več zavezujočih ciljev za obnovo ekosistemov. Države članice bodo morale te cilje doseči z oblikovanjem nacionalnih načrtov za obnovo narave, da bi njihovo izvajanje čim bolj prilagodile posameznim območjem.

Člen 5 predloga se neposredno nanaša na morske ekosisteme, torej na ribiški sektor. Pripravljavka mnenja se je odločila, da v tem osnutku mnenja ne bo obravnavala členov 4 in 6 do 10, ki obravnavajo druge ekosisteme. Opozoriti pa je treba, da bo obnova teh ekosistemov (obalnih ekosistemov, vodotokov) verjetno pozitivno vplivala na morsko ribištvo, na primer z odpravo onesnaževanja, ki vpliva na morske ekosisteme, ali z obnovo drstišč in vzgajališč, kjer se nekatere morske vrste obnavljajo.

Obnova morskih ekosistemov je tesno povezana s cilji skupne ribiške politike. Če ekosistemi niso v dobrem stanju, tudi ribje populacije ne bodo v dobrem stanju, kar bo okrnilo tudi ribolovne dejavnosti. Obnova degradiranih morskih ekosistemov je ključna za dolgoročno zagotavljanje trajnostnosti ribolovnih dejavnosti. V celoti se ujema z ekosistemskim pristopom upravljanja ribištva skupne ribiške politike.

---

[1] IPBES (2019): *Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services* (Poročilo o oceni stanja biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev na svetovni ravni, ki ga je pripravila Medvladna platforma o biološki raznovrstnosti in ekosistemskih storitvah).

[2] Poročilo agencije EEA št. 17/2019 *Marine messages II*: *Navigating the course towards clean, healthy and productive seas through implementation of an ecosystem-based approach* (Morska sporočila II: z ekosistemskim pristopom do čistega, zdravega in produktivnega morja).

[3] Posebno poročilo Evropskega računskega sodišča št 26/2020: Morsko okolje: zaščita EU je obsežna, vendar ni poglobljena.

Za obnovo ekosistemov bodo potrebni prostorski varovalni ukrepi. Nedavna študija tematskega sektorja Evropskega parlamenta o stroških in koristih prostorskih varovalnih ukrepov, sprejetih za upravljanje ribištva[4], je pokazala, da je uvedba teh ukrepov gospodarsko koristna za sektorja ribištva in akvakulture ter omogoča stabilizacijo ulova tam, kjer se zmanjšuje, ter ustvarjanje delovnih mest in višji dohodek za male ribiče.

Pripravljavka mnenja zato podpira splošni pristop predloga uredbe in želi opozoriti zlasti na štiri točke.

Cilji obnove

Predlog uredbe določa cilje za območje, na katerem je treba sprejeti ukrepe za obnovo. Čeprav imajo cilji glede sredstev to prednost, da jih je mogoče zlahka izmeriti, jih morajo spremljati tudi cilji glede rezultatov. Pripravljavka mnenja na podlagi resolucij Evropskega parlamenta, priporočil Mednarodne zveze za ohranjanje narave (IUCN) in strategije EU za biotsko raznovrstnost predlaga cilj za obnovo vsaj 30 % degradiranih morskih ekosistemov do leta 2030, 60 % do leta 2040 in 90 % do leta 2050. Da bi dosegli cilje glede rezultatov, pripravljavka mnenja predlaga tudi zvišanje ciljev glede sredstev.

Izvajanje ukrepov za obnovo morskih ekosistemov

Obnova morskih ekosistemov se razlikuje od obnove drugih vrst ekosistemov zaradi njihovega nadnacionalnega značaja. Pogodba o delovanju Evropske unije določa, da ima Unija izključno pristojnost na področju ohranjanja morskih bioloških virov. Države članice bodo lahko sprejele potrebne ukrepe za izvajanje svojih nacionalnih načrtov za obnovo drugih ekosistemov na nacionalni ravni, a za morske ekosisteme bo to le redko mogoče.

Evropska komisija se je odločila, da bo ukrepe za obnovo sprejela na podlagi že obstoječih orodij skupne ribiške politike, zlasti členov 11 in 18 osnovne uredbe o skupni ribiški politiki (Uredba (EU) št. 1380/2013).

Mehanizmi, vzpostavljeni v okviru skupne ribiške politike, nalagajo, da se mora vsaka država članica, ki ima interes za upravljanje ribolovnih dejavnosti, na katere se nanaša ohranitveni ukrep, strinjati s tem ukrepom. Ta zahteva po soglasju otežuje sprejetje potrebnih ukrepov. Evropsko računsko sodišče je leta 2020 pokazalo, da je bil ta postopek v sedmih letih uspešen v zelo majhnem številu primerov.

Zato je dejansko možno, da države, ki so v svoj nacionalni načrt za obnovo vključile ohranitvene ukrepe, teh ne bodo mogle izvesti, če jim bo druga država nasprotovala. Ukrepi za doseganje ciljev iz Uredbe bi bili lahko tako onemogočeni.

Da bi se temu izognili, bi bilo treba spodbujati države članice, naj vzajemno sodelujejo pri pripravi nacionalnih načrtov za obnovo. Države bi morale imeti tudi možnost, da skupaj z osnutkom načrta za obnovo predložijo skupna priporočila. Po sprejetju končnega načrta za obnovo bi bilo treba določiti 12-mesečni rok, v katerem morajo države članice predložiti skupna priporočila, če tega še niso storile. V primeru oviranja ukrepov bi morala Evropska komisija

[4] Stroški in koristi prostorskih varovalnih ukrepov kot orodij za upravljanje ribištva, PE 733.087 - Julij 2022

imeti možnost, da uporabi nujni postopek iz osnovne uredbe o skupni ribiški politiki.

Vrste, katerih habitat je treba obnoviti

Seznam vrst, katerih habitat je treba obnoviti (Priloga 3), vsebuje približno dvajset vrst in ima več pomanjkljivosti. Pripravljavka mnenja meni, da bi bilo treba seznam razširiti na dodatne vrste, pri čemer bi bilo treba dodati vrste, ki so glede na kategorije IUCN razvrščene kot kritično ogrožene ali ogrožene, ter komercialne vrste, katerih obnovitev habitata bi izboljšala stanje staležev in dolgoročno koristila ribičem.

Preglednost in udeležba deležnikov

Uspešno izvajanje te uredbe bo v veliki meri odvisno od zavezanosti lokalnih skupnosti, vključno z ribiči, k obnovi morskih ekosistemov. Pripravljavka mnenja meni, da bi bilo treba v predlogu uredbe okrepiti določbe o posvetovanju z deležniki in preglednosti. Zaželeno je tudi pogostejše posodabljanje nacionalnih načrtov za obnovo, da bi razpoložljive podatke in ocene lahko čim prej upoštevali.

Odbor za ribištvo poziva Odbor za okolje, javno zdravje in varnost hrane kot pristojni odbor, naj predlaga zavrnitev predloga Komisije.

POSTOPEK V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

Naslov	Obnova narave
Referenčni dokumenti	COM(2022)0304 – C9-0208/2022 – 2022/0195(COD)
Pristojni odbor Datum razglasitve na zasedanju	ENVI 4.7.2022
Mnenje pripravil Datum razglasitve na zasedanju	PECH 4.7.2022
Pridruženi odbori - datum razglasitve na zasedanju	24.11.2022
Pripravljavec/-ka mnenja Datum imenovanja	Caroline Roose 15.9.2022
Obravnava v odboru	30.11.2022 24.1.2023
Datum sprejetja	24.5.2023
Izid končnega glasovanja	+: 15 –: 13 0: 0
Poslanci, navzoči pri končnem glasovanju	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Isabel Carvalhais, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, France Jamet, Predrag Fred Matić, Caroline Roose, Bert-Jan Ruissen, Marc Tarabella
Namestniki, navzoči pri končnem glasovanju	Martin Hlaváček, Ska Keller, Gabriel Mato, Raffaele Stancanelli, Lucia Vuolo, Stéphanie Yon-Courtin
Namestniki (člen 209(7)), navzoči pri končnem glasovanju	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), Marco Campomenosi, Clare Daly, Gilles Lebreton, Mick Wallace

POIMENSKO GLASOVANJE PRI KONČNEM GLASOVANJU V ODBORU, ZAPROŠENEM ZA MNENJE

15	+
ECR	Bert-Jan Ruissen, Raffaele Stancanelli
ID	Marco Campomenosi, France Jamet, Gilles Lebreton
PPE	Pablo Arias Echeverría, Anna-Michelle Asimakopulu (Anna-Michelle Asimakopoulou), François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Renew	Asger Christensen, Martin Hlaváček, Jan Huitema

13	-
NI	Marc Tarabella
Renew	Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Isabel Carvalhais, Predrag Fred Matić
The Left	Clare Daly, Mick Wallace
Verts/ALE	Rosa D'Amato, Francisco Guerreiro, Ska Keller, Caroline Roose

0	0

Uporabljeni znaki:
+ : za
- : proti
0 : vzdržani